نقل قول خبر

محیط‌بان‌ها در صف اول حفاظت از محیط‌زیست هستند

سمیه رفیعی، رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس: محیط‌بانان در صف اول حفاظت از محیط‌زیست کشور هستند و باید تمام هم و غم سازمان محیط‌زیست حمایت از قشر محیط‌بان و به‌خصوص معیشت آنها باشد. مجلس هم اقدامات خوبی برای ارتقای وضعیت محیط‌بان‌ها انجام داده است.

تاسیس و راه‌اندازی مرکز بین‌المللی مطالعات گردوخاک

مهدی رهنما، رئیس پژوهشگاه هواشناسی و علوم جو کشور: پژوهشگاه هواشناسی و علوم جو کشور به‌منظور افزایش اثربخشی اقدامات پیشگیرانه و کاهش خسارات ناشی از توفان‌های گردوخاک، مرکز بین‌المللی مطالعات گردوخاک را طی هفته‌های آتی به‌صورت رسمی افتتاح خواهد کرد.

نهال‌های بومی مناسب با اقلیم هر منطقه کاشته می‌شود

نقی شعبانیان، معاون امور جنگل سازمان منابع طبیعی: کاشت یک میلیارد اصله نهال با هدف کمک به افزایش سرانه سبز، حفاظت و ترمیم جنگل و ترسیب کربن آغاز شده و با توجه به کمبود آب و افزایش دما از نهال‌های بومی مناسب با اقلیم استفاده می‌شود.

خبرخوان

۴۰۰هکتار از تالاب میقان در آتش سوخت

۴۰۰هکتار از تالاب میقان اراک که به اعلام مسئولان به‌دلیل رعد و برق در آتش سوخته است یک میلیارد تومان خسارت در این تالاب برجای گذاشته است. یوسف یوسفی، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان مرکزی درخصوص خسارت واردشده به تالاب میقان بر اثر آتش‌سوزی عصر شنبه گفت: در پی این حادثه حدود ۴۰۰هکتار از سطح تالاب در آتش سوخت و حدود یک‌میلیارد تومان خسارت به پوشش گیاهی منطقه وارد شد. وی افزود: در این آتش‌سوزی مناطق دارای پوشش گیاهی نیزار در آتش سوخت ولی خوشبختانه تلفات جانوری مشاهده نشده؛ البته به‌دلیل وسعت حریق همچنان ارزیابی منطقه در حال انجام است. یوسفی گفت: با توجه به اینکه کوچ پرندگان مهاجر از تالاب انجام شده بوده، از این حیث تلفاتی بر جای نمانده است. همچنین تخم‌گذاری پرندگان منطقه از ۱۵اردیبهشت‌ماه آغاز می‌شود و از این جهت نیز خسارتی وارد نشده است. رئیس شبکه محیط‌زیست استان مرکزی نیز به ایسنا گفت: حریق تالاب میقان اراک که در ۳جبهه رخ داده بود، در ۲جبهه همچنان ادامه دارد. سیاوش آقاخانی افزود: خوشبختانه جبهه اول حریق توسط آتش‌نشانان آتش‌نشانی اراک مهار شده است، اما در جبهه‌های دوم و سوم که نزدیک فرودگاه و روستای مبارک‌آباد است همچنان شاهد سوختن منطقه هستیم.

عدد خبر

یک میلیون

هکتار بیابان سالانه در ایران ایجاد می‌شود و به‌گفته عباسعلی نوبخت، رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، محدودیت اعتباری و منابع سالانه باعث شده هر سال بتوان تنها ۳۰۰هزار هکتار از عرصه کشور را در موضوع بیابان‌زایی مدیریت کرد. چون میزان تولید بیابان در کشور کمی بیش از ۳برابر فعالیت‌ها برای مقابله با بیابان‌زایی است.

۷ میلیون

هکتار مساحت جنگل‌های بلوط ایران در رویشگاه‌های زاگرسی کشور در ۷۰سال گذشته بود که به اعلام کارشناسان منابع طبیعی، ۲میلیون هکتار از این جنگل‌ها طی این مدت نابود شده و تنها حدود ۵میلیون هکتار از جنگل‌های زاگرسی کشور باقی‌مانده است. به اعلام کارشناسان، اگر روند تخریب جنگل‌های بلوط ایران با همین سرعت ادامه یابد، تا ۵۰سال آینده اثری از جنگل‌های بلوط نمی‌ماند.

۱۵ میلیارد

درخت سالانه در جهان از دست می‌رود که عواقب آن به اعلام کارشناسان محیط‌زیست و تغییر اقلیم، معضلات زیست‌محیطی بسیاری ازجمله فرسایش خاک، آلودگی آب و خاک، پدیده ریزگرد، بروز بلایای طبیعی و تولید سالانه ۳۶میلیارد تن گازهای گلخانه‌ای درپی دارد که به گرم شدن زمین و به خطر افتادن امنیت غذایی دامن می‌زند.

بازگشت هنرمندان به نقش‌جهان

مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان از تلاش برای بازگرداندن صنایع دستی به میدان نقش جهان خبر داد

گفت‌وگو
محمد باریکانی
روزنامه‌نگار

اصفهان، این نصف جهان ایران این روزها با موضوعات مهمی دست به گریبان است. بسیاری از حجره‌های صنایع‌دستی که میدان نقش‌جهان اصفهان را تبدیل به قطب عرضه و فروش محصولات فاخر صنایع‌دستی ایران در بازار داخلی و خارجی کرده بودند، تعطیل یا تبدیل به فروشگاه اسباب‌بازی، بستنی‌فروشی و بوتیک لباس‌های ارزان‌قیمت و در نهایت بنجل‌فروشی شده‌اند. شوک وارد شده به پل‌های تاریخی اصفهان به‌دلیل باز و بسته شدن آب روی رودخانه زاینده‌رود هم تهدیدی دیگر برای یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های تاریخی گردشگری اصفهان بوده است. اصفهان نرخ فرونشست بالای زمین را هم به‌خود اختصاص داده و با احتمال فروریختن آثار تاریخی مواجه است. خیابان‌های اصفهان اما با تمام این اوصاف همچنان مملو از مسافرانی است که تعطیلات چند روزه را برای سفر به این شهر ترجیح می‌دهند. اما نبود فضای اقامتی کافی در این شهر ازجمله مشکلاتی است که متولیان گردشگری این استان نیز مهر تأیید بر آن می‌زنند. اصفهان بی‌تردید یکی از مهم‌ترین شهرهای بی‌رقیب ایران در حوزه میراث فرهنگی و جاذبه‌های گردشگری است. کرونا و پس از آن اتفاقات اخیر در کشور به اعلام فعالان صنعت گردشگری تیر خلاصی بر پیکره گردشگری خارجی اصفهان بود؛ تا جایی که حالا پس از ۴سال که از پاندمی جهانی کرونا گذشته است، هنوز اصفهان چشم‌انتظار گردشگران خارجی است. با این حال گردشگران چین و روس جسته گریخته در خیابان‌های اصفهان مشاهده می‌شوند و چشم امید فعالان گردشگری استان اصفهان نیز به همین ۲گروه گردشگر خیره مانده است تا شاید تا ۶ماه آینده آمار ورودی از چین و روسیه به این استان به حدود ۱۰۰هزار گردشگر برسد. علیرضا ایزدی، مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان است. او سال‌ها مدیرکل میراث‌فرهنگی استان همدان بوده و مدتی نیز در سمت رئیس دفتر وزیر میراث‌فرهنگی در وزارت میراث‌فرهنگی انجام وظیفه کرده و حالا نزدیک دو سال است به اصفهان رفته تا ساماندهی موضوعات مرتبط با میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی این استان را در اولویت قرار دهد. علیرضا ایزدی عصر یکی از روزهای پایانی فروردین‌ماه سال جاری در هتل شاه‌عباسی اصفهان، این شاهکار دوره صفویه با الحاقات قاجاری و از مشهورترین هتل‌های ایران در جهان، گفت‌وگویی مفصل پیرامون مسائل و مشکلات و تجربه‌های تلخ و شیرین اصفهان با روزنامه همشهری داشت و به تمام آنچه تهدیدات میراث‌فرهنگی این شهر و تغییر چهره میدان نقش‌جهان و آفت فرونشست بر بناهای تاریخی اصفهان است و برنامه‌ریزی برای جذب گردشگران چین و روس به نصف جهان ایران پاسخ داد.

عکس: همشهری/حسین طهرانی

اصفهان، با تولیدات صنایع‌دستی و فروش محصولات هنری ایران در داخل و خارج شناخته می‌شود، اما به‌نظر می‌رسد صنایع‌دستی استان اصفهان با تقلب همراه شده و محصولات فیک به نام اصفهان در داخل و خارج از کشور فروخته می‌شوند. چه توضیحی دارید؟

اصفهان استان درجه بالای کشور در هر ۳حوزه میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی است و هیچ استانی به لحاظ تنوع صنایع‌دستی نمی‌تواند با اصفهان در فضای رقابتی قرار بگیرد. یکی از مشکلات ما با اتحادیه صنایع‌دستی اصفهان بود و از روزهای اول یکی از معترضان عملکرد ما، بچه‌های این اتحادیه بودند. بخش مغفول مانده‌ای از تاریخ صنایع‌دستی ایران در شهر کاشان است و ما هم پیگیری‌های خوبی برای این شهر داشتیم که در آینده نزدیک، کاشان به‌عنوان شهر جهانی نساجی انتخاب می‌شود. ارزیابان صنایع‌دستی یونسکو هم قبل از نوروز به ایران آمدند و ۲هفته قبل گزارش‌های پایانی را ارسال کردیم و امیدواریم اوایل شهریورماه کاشان شهر جهانی نساجی شود. خوشبختانه اتحادیه صنایع‌دستی اصفهان اکنون نه‌تنها در تقابل نیست، بلکه اتفاقاتی را همراه و همسو با وزارت میراث‌فرهنگی و اداره استان اصفهان در موضوع مهر اصالت‌ها و برندینگ صنایع‌دستی پیش می‌برد. یک نمونه آن، بحث صدور شناسنامه برای محصولات صنایع‌دستی اصفهان است؛ چون الان وضعیت به‌گونه‌ای شده است که صنایع‌دستی اصل را از صنایع‌دستی تقلبی نمی‌توان تشخیص داد؛ مثلا در فیروزه‌کوبی ممکن است تولیدات این حوزه اصل نباشند، ولی این محصولات جای دیگری تولید و به نام اصفهان فروخته می‌شوند؛ به همین دلیل براساس تفاهمنامه‌ای که در نمایشگاه صنایع‌دستی استان اصفهان با وزارت صمت و بخش خصوصی امضا کردیم، موضوع صدور شناسنامه برای صنایع‌دستی اصیل اصفهان را در دستور کار قرار داده‌ایم.

اما فروشگاه‌های صنایع‌دستی یک به یک تخلیه شده و جای آن‌ها را اسباب‌بازی‌فروشی و بستنی و بنجل‌فروشی گرفته است، دلیل تغییر چهره نقش‌جهان چیست؟

در دوران کرونا خیلی از نیروهای کاری را از دست دادیم؛ چون چرخه زندگی برایشان نمی‌چرخید، سراغ کارهای دیگر رفتند. یک اتفاق دیگری که افتاد به نوع حمایت‌ها بازمی‌گشت. الان نگاه برخی دستگاه‌ها به حجره‌های صنایع‌دستی این گونه است که چون فروشگاه صنایع‌دستی هستند معافیت‌های مالیاتی به آنها تعلق نمی‌گیرد؛ درحالی که ما بارها این موضوع را پیگیری کرده‌ایم که فروشگاه‌های داخل میدان نقش‌جهان متصل به کارگاه‌های تولیدی هستند. امیدواریم در موضوع مالیاتی این مسئله مورد توجه قرار بگیرد.

صنایع‌دستی از دسترس خارج شده؟

بله، گران شده و از دسترس خارج شده است. حداقل ۷۰درصد مردم دیگر توان خرید صنایع‌دستی را ندارند؛ به همین دلیل پیشنهادی را مطرح کرده‌ایم که صنایع دیگر مانند مس رفسنجان یا فولاد مبارکه اصفهان اگر میزانی از تولیدات خود را در اختیار صنایع‌دستی بگذارند از معافیت مالیاتی برخوردار شوند؛ درست مثل کاری که در فوتبال می‌کنند. چون به‌دلیل معافیت مالیاتی به‌دنبال تیم‌داری می‌روند و از معافیت برخوردار می‌شوند و بعدا یک بازیکن هم می‌فروشند که سودآوری دارد. بنابراین پیشنهاد ما این است که مجموعه مس برای تامین تولیدات اولیه صنایع‌دستی دارای مسئولیت اجتماعی شود. همین الان اصفهان به‌گفته استاندار این استان، کمی بیشتر از ۲۵روز از ۳۶۵روز سال هوای تمیز دارد؛ چون بسیاری از این کارخانه‌ها آلودگی تولید می‌کنند و می‌توانند در موضوع مسئولیت اجتماعی صنایع‌دستی را دریابند.

پیگیری‌ها برای تاسیس موزه اصفهان به کجا رسید؟

نقطه‌ضعف اصفهان آن است که موزه ندارد و این فاجعه است. آقای شاه‌میوه از بی‌نظیرترین هنرمندان این شهر است و تابلویی دارد که قیمت آن ۴۰۰ میلیارد تومان است. کجا این تابلو را نمایش دهد؟ آثار این افراد در زیرزمین‌ها خاک می‌خورد. اصفهان موزه نداشت و ما پیگیری کردیم و آقای ضرغامی بهمن‌ماه سال گذشته نامه‌ای به آقای مخبر زد که ساختمان ریسباف اصفهان متعلق به بانک ملی که در فهرست آثار ملی هم ثبت شده، به موزه اصفهان تبدیل شود. با مصوبه هیأت وزیران هم به‌زودی ساختمان ریسباف که ۲۰سال رها شده بود، به موزه شهر اصفهان تبدیل می‌شود و سند مالکیت آن نیز به دولت جمهوری اسلامی با بهره‌برداری اداره میراث‌فرهنگی استان اصفهان زده می‌شود.

وضعیت بازگشت صنایع‌دستی به نقش‌جهان به کجا می‌رسد؟

اصرار به بازگشت صنایع‌دستی به این میدان داریم و با تغییر کاربری حجره‌های این میدان به صنفی غیر از فروش صنایع‌دستی مخالفیم. اما باید انگیزه بازگشت صنایع‌دستی به این میدان فراهم شود. اگر مشکل مالیاتی حل شود، تغییر کاربری میدان هم پایان می‌یابد. بخشی از این مشکل به‌دلیل مالیات است. ۳سال کمر تولیدکنندگان صنایع‌دستی در دوران کرونا شکست. هیچ حمایتی هم از آنها نشد. مگر در دوران کرونا اینها چقدر فروش داشتند؟ محصولات صنایع‌دستی را که مردم نمی‌خرند چون گران است و فقط گردشگران خارجی می‌خرند که حالا گردشگر خارجی هم نیست. فروشگاه‌های صنایع‌دستی میدان نقش‌جهان به‌دلیل آنکه به کارگاه‌های تولیدی متصل هستند، باید از مالیات معاف شوند تا دوباره حجره‌های نقش‌جهان به حالت سابق بازگردند.

آثار تاریخی اصفهان چه اندازه با تهدید فرونشست مواجه هستند؟

اصفهان اگر آب و هوایی دارد به واسطه زاینده‌رود است. پل‌های روی زاینده‌رود اصلا پل نبودند بلکه سدهای کوچکی بودند که آب را به داخل دشت اصفهان می‌رساندند. اما چه کردیم با زاینده‌رود؟ سد زدیم و رودخانه را خشکاندیم. بیش از ۲هزار چاه غیرمجاز هم اطراف آن حفر شد. آب که در زاینده‌رود نیست. آبخوان‌ها هم خشکیده‌اند. نتیجه چه می‌شود، زمین فرو می‌ریزد. در منطقه کاوه اصفهان شکاف‌هایی ایجاد شده که دست آدم در آن فرو می‌رود. به نزدیکی استادیوم سپاهان بروید با ترک‌های عمیق مواجه می‌شوید. حالا مصیبت چیست؟ آبخوان‌ها مرده‌اند. فرونشست اتفاق افتاده است. در ۲سال اخیر خوشبختانه پیشروی کمتر شده است. البته نمی‌توان تضمین کرد که اتفاق تلخی رخ ندهد.

کدام آثار بیشترین فرونشست را داشتند؟

مصب زاینده‌رود الان ۱۴سانت نشست کرده و شانسی که آورده‌ایم این است که خوشبختانه آثار واقع بر زاینده‌رود و پل‌های تاریخی اصفهان به یک اندازه فرونشسته‌اند و این فرونشست متوازن باعث شده است هنوز پل‌ها فرو نریزند و نشکنند. اما هیچ تضمینی وجود ندارد که یک‌مرتبه بخشی از این آثار فرو نریزند. قبل از نوروز اکیپی از دانشگاه تهران بررسی و رصد آثار تاریخی را آغاز کردند و با نصب جی‌پی‌اس بر تمام آثار تاریخی اصفهان رصد آنلاین فرونشست آثار تاریخی را انجام می‌دهند. نتیجه بررسی‌ها تا همین امروز مشخص کرده‌اند که فرونشست آثار تاریخی تا شعاع یک کیلومتری نسبت به مسجد جامع اتفاق نیفتاده است. یعنی محور فرهنگی –تاریخی اصفهان تا امروز پیشرفت فرونشست نداشته است. اما ایرادی که نگران آن هستیم، باز و بسته کردن مداوم زاینده‌رود است که شوک مداومی است که به پل‌ها و آثار تاریخی اصفهان وارد می‌کند.

چند اثر تاریخی را جی‌پی‌اس گذاشته‌اید و این آثار شامل کدام بناهاست؟

تاکنون ۲۷اثر تاریخی اصفهان را برای تشخیص رفتار فرونشست جی‌پی‌اس گذاشته‌ایم که شامل مساجد تاریخی شهر اصفهان، میدان نقش‌جهان، پل‌ها، منارجنبان، بقعه پیر بکران، باغ فین کاشان و مسجد نایین و مسجد جامع نطنز است.

اعتبار مرمتی میدان نقش‌جهان چقدر است؟

شاید باورتان نشود در سال‌های قبل از ۲میلیارد تومان فراتر نمی‌رفت. امسال آقای ضرغامی این اعتبار را افزایش داد.

آثار تاریخی در استان اصفهان به‌ویژه در نطنز با معدن کاوی به‌شدت تهدید می‌شود. چه اقدامی برای حفظ آثار تاریخی در برابر هجوم معدن‌کاوان داشته‌اید؟

در مورد تأثیر مخرب معدن‌کاوی‌ها در استان اصفهان بسیار نگران هستیم. چند اثر را خارج از نوبت در نطنز ثبت کردیم تا جلوی گسترش معدن‌کاوی مخرب گرفته شود. کوه چرخه نطنز را تحت عنوان محوطه تاریخی ثبت ملی کردیم. بقعه‌ای در منطقه پیربکران وجود دارد که گچبری‌هایی مثل گنبد علویان سلجوقی دارد. در فاصله هزار متری آن معدنی متعلق به ذوب‌آهن اصفهان است و صبح تا عصر انفجار معدنی در آن اتفاق می‌افتد. البته طرح دعوی شده است. در گلپایگان هم چالش‌هایی برای سنگ‌نگاره‌ها داریم، چون منطقه مشترک تیمره بین اراک و گلپایگان و خمین با معدن‌کاوی مخرب مواجه است و طرح دعوی هم کرده‌ایم. بخشی از آثار تاریخی در این مناطق ثبت اضطراری شده‌اند. خوشبختانه کوه چرخه نطنز اوایل اسفندماه سال گذشته ثبت ملی و معدن‌کاوی در آن ممنوع شد.

شورای نظارت بر مرمت آثار تاریخی در اصفهان تشکیل داده‌اید. این شورا در مورد میدان نقش‌جهان چه اقدامی می‌کند؟

شورای‌عالی نظارت طرح جداگانه مرمتی برای آینده تبیین می‌کند تا مسیر مرمتی این میدان برای ۱۰ سال آینده مشخص شود. یکی از مشکلات نقش‌جهان این است که بودجه پایدار نداشت اما براساس این دکترین میدان نقش‌جهان دارای بودجه مشخص می‌شود. ۳تن از بازرسان ایکوموس در حال سفر به ایران هستند تا نظارت خود را برای اجماع جهانی در مرمت میدان نقش‌جهان انجام دهند و ممکن است بتوانیم بودجه جهانی برای مرمت و حفاظت و نگهداری از میدان نقش‌جهان اصفهان جذب کنیم. بنابراین به شورای‌عالی نظارت در استان اصفهان امید زیادی بسته‌ایم.

اصفهان به کمبود ظرفیت اقامتی شهرت یافته و تنها ۵هتل برای میزبانی از گردشگران وجود دارد. چه اقدامی برای افزایش ظرفیت اقامتی اصفهان کرده‌اید؟

اتفاق خوبی در فضای تعاملی با شهرداری افتاده که هتل‌سازها در اصفهان معافیت ۹۹درصدی عوارض ساخت دارند. متأسفانه در سال‌های گذشته ۹۸منطقه نمونه گردشگری در استان اصفهان مصوب شد که از این تعداد ۹۰منطقه هیچ پیشرفتی به‌دلیل مشکلات پیش روی آنها نداشتند و مابقی مناطق هم با مشکلات متعدد برای بهره‌برداری مواجه بودند. امروز با افتخار می‌گویم که مشکل تمام آن ۹۰منطقه که از ۱۵سال پیش دامنگیرشان شده بود، در اختصاص زمین و صدور پروانه بهره‌برداری و حمایت‌های لازم حل شده است. اما امیدواریم نگاه حمایتی به سرمایه‌گذاری در اصفهان بیشتر شود تا هتل‌های خوب در این شهر ساخته شود. چون همین ۴هتلی هم که در شهر اصفهان هست، همگی بناهایی هستند که ۵۰سال پیش احداث شده‌اند. ۳۵۰اقامتگاه بومگردی نیز در استان اصفهان وجود دارد و تا ۳سال آینده اتفاقات خوبی در حوزه تاسیسات اقامتی در اصفهان رخ می‌دهد. انتظار ما بیشتر این است که به سمت احداث هتل‌های ۴ و ۵ستاره در شهر اصفهان برویم که البته کار احداث ۲هتل آغاز شده است.

وضعیت گردشگران خارجی ورودی به اصفهان چگونه است؟

از ۲هفته دیگر ورود گردشگران خارجی از روسیه و چین به اصفهان آغاز می‌شود و مهر و آبان شلوغی پیش‌روی گردشگری اصفهان است. این طلایی‌ترین زمان گردشگری ورودی است. ظرف ۴۰روز آینده ۲۶هزار گردشگر ورودی و در مهر و آبان هم بیش از ۴۰هزار گردشگر خارجی بیشتر از چین و روسیه به اصفهان سفر می‌کنند و پیش‌بینی می‌کنیم ۷۰هزار گردشگر خارجی در این مدت از اصفهان بازدید کنند.

سوژه روز

اصل همشهری

شهر موزه ایران فرومی‌ریزد؟

بیش از ۲هزار حلقه چاه غیرمجاز در اطراف زاینده‌رود به تعبیر مدیرکل میراث فرهنگی استان اصفهان و ۲۵۰۰حلقه چاه به تعبیر فعالان محیط‌زیست در اطراف زاینده رود که زمانی به زنده رود معروف بود حفر شده است تا اندک منابع زیرزمینی آب اصفهان بلعیده شود و با خشکیدگی گاه و بیگاه زاینده‌رود فرونشست زمین در شهر موزه اصفهان تشدید شود. بستر زاینده‌رود ۱۴سانتی‌متر فرونشسته است و پل‌های تاریخی اصفهان در خط مقدم مقابله با فرونشست زمین ترک برداشته‌اند. تاکنون اما شانس با آثار تاریخی اصفهان یار بوده است و به‌دلیل فرونشست متوازن سطح زمین زیر پل‌های اصفهان شکست پل‌ها متوقف مانده است اما هیچ‌کس نمی‌تواند تضمین کند که بستر اصفهان در بخش‌هایی ناگهان فرونریزد و بخشی از پل‌های تاریخی اصفهان را با خود به قعر نکشد و شکوه معماری ۴قرن پل‌سازی سنتی را محو و نابود نکند.

آثار تاریخی اصفهان با تهدید فرونشست دست‌وپنجه نرم می‌کنند اما رصدهای اخیر آنلاین از رفتار فرونشست زمین در اصفهان یک خبر خوش به همراه دارد. پیشرفت فرونشست در محور تاریخی- فرهنگی اصفهان که پل‌های تاریخی، میراث جهانی میدان نقش جهان، مساجد تاریخی و... را در خود جای داده است به‌طور موقت متوقف شده است. این موضوع را پایش علمی و تخصصی با نشانه‌گذاری‌های انجام شده بر بناهای تاریخی به اثبات رسانده است. اما این توقف موقت به‌معنای پایان رفتار فرونشست زمین علیه آثار تاریخی اصفهان نیست.

باز و بسته شدن گاه و بیگاه جریان آب در زاینده رود علاوه بر آنکه زیست طبیعی اصفهان را مختل کرده است، شوک‌های فراوان به پایه‌های پل‌های تاریخی اصفهان وارد کرده است. پوسیدگی پایه پل‌ها به‌دلیل قطع و وصل جریان آب همان شوکی است که همراه با پیشروی دوباره فرونشست زمین در سطح شهر اصفهان میراث تاریخی بازمانده از ۴سده را به‌شدت تهدید می‌کند.

بناهای تاریخی اصفهان شامل پل‌های خواجو، سی و سه پل و پل‌های تاریخی دیگر، میدان نقش جهان با آن عمارت باشکوه عالی قاپو و تصویر کاشی‌کاری‌های باغ‌های بهشت بر گنبد و دیوارهای مساجد تاریخی یا آن سردر قیصریه و منار جنبان مشهور و تمامی آن ۲۷اثر تاریخی جذاب در شهری که قطب گردشگری و میراث فرهنگی و تاریخی ایران است همگی مجهز به سیستم رصد جی.پی.اس شده‌اند تا زنگ خطر آغاز فرونشست بناهای تاریخی اصفهان را با تغییر رفتار این پدیده ویرانگر به صدا درآورند.

اما عامل تمام این مصیبت‌ها چیست؟ طمع بی‌پایان بر دستکاری بستر طبیعی یک شهر که هزاران سال با یک جریان طبیعی زنده مانده بود و حالا با باز و بسته شدن دریچه‌های سدها و حفر بیش از ۲هزار چاه غیرمجاز برای مکیدن آب‌های زیرزمینی شهر موزه تاریخی و زنده ایران به مرگ تدریجی افتاده و در حال رفتن به قعر زمین است.

خبر

برنامه ملی برای حفاظت از فک خزری و کوسه‌ماهی‌ها

مدیرکل دفتر حفاظت از زیست‌بوم‌ها و سواحل دریایی سازمان حفاظت محیط‌زیست از برگزاری سومین سمپوزیوم سالانه لاک‌پشت‌های دریایی و تدوین برنامه ملی برای فک خزری و کوسه ماهیان خبر داد.

به گزارش ایسنا، لاک‌پشت‌های دریایی شبیه لاک‌پشت‌های خشکی هستند اما به جای پا «باله» دارند. طبق گزارش فدراسیون جهانی حیات وحش آنها از بیش از ۱۰۰میلیون سال پیش روی کره زمین وجود داشته‌اند. همین موضوع لاک‌پشت‌های دریایی را یکی از قدیمی‌ترین خانواده‌های جانوران روی زمین ساخته است. لاک‌پشت‌های دریایی معمولاً در دریا معلق هستند و برای همین از یک سیستم تنفسی بی‌هوازی سود می‌برند که می‌توانند با حبس نفس خود برای مدت زیادی زیر آب بمانند. همچنین قادر هستند ریه خود را به‌سرعت از اکسیژن پر و خالی کنند. از ۸گونه لاک‌پشت دریایی، ۵گونه پشت سبز، پوزه عقابی، سرخ، زیتونی و پشت چرمی در آب‌های خلیج‌فارس زندگی می‌کنند و نام آنها به‌لحاظ حفاظتی در لیست سرخ محیط‌زیست جهانی ثبت شده است.

همچنین فک خزری کوچک‌ترین فک دنیا و تنها پستاندار آبزی دریای خزر است. فک خزری گونه بومی حوزه دریای خزر و رودخانه‌های منتهی به آن با تراکم نه چندان بالا زندگی می‌کند. در اواخر بهار، تابستان و اوایل پاییز در مناطق میانی و جنوبی که آب عمیق‌تر و سردتری دارد به سر می‌برد. در این فصل در آب‌های نزدیک به سواحل گیلان و مازندران، به‌خصوص در سواحل شرقی مانند میانکاله و بابلسر تعدادی فک که فقط سرهایشان از آب بیرون است، مشاهده می‌شوند.

محمد طالبی‌متین در گفت‌وگو با ایسنا، درباره برنامه‌های حفاظت از گونه‌های دریایی گفت: برنامه حفاظت از گونه‌های در معرض خطر انقراض همانند سال‌های گذشته با جدیت انجام خواهد شد. در این راستا برنامه‌های متعددی تعریف شده که به تناسب منطقه و گونه متفاوت است. به‌عنوان مثال برای حفاظت از گونه فک خزری همچنین کوسه ماهیان برنامه اقدام ملی در دست تدوین و نهایی‌سازی است.

وی افزود: درخصوص پستانداران خلیج‌فارس، طرحی در راستای تعیین مطلوبیت زیستگاه این گونه‌های ارزشمند برای اجرا برنامه‌ریزی شده و درخصوص لاک‌پشت‌های دریایی نیز اقدامات اجرایی با هماهنگی دبیرخانه حفاظت از لاک‌پشت‌های دریایی در حال اجراست. مدیرکل دفتر حفاظت از زیست‌بوم‌ها و سواحل دریایی سازمان حفاظت محیط‌زیست درباره لاک‌پشت‌های دریایی گفت: درخصوص لاک‌پشت‌های دریایی مهم‌ترین تهدیدات شامل به دام افتادن این موجودات در تورهای صیادی همچنین تخریب زیستگاه‌های لانه‌گذاری آنهاست. طالبی‌متین در پایان با اشاره به اقدامات انجام شده برای لاک‌پشت‌های دریایی گفت: خوشبختانه طی سال‌های گذشته اقدامات مهمی درخصوص شناسایی و حفاظت از زیستگاه‌های تخمگذاری این گونه‌ها انجام گرفت و سعی شد از تعرض به این زیستگاه‌ها اجتناب شود. در این خصوص با هماهنگی‌های انجام‌شده توسط دبیرخانه، سومین سمپوزیوم سالانه لاک‌پشت‌های دریایی برنامه‌ریزی شده است و به‌زودی برگزار خواهد شد.